

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№5 (2)

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

Road

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 2026-yil, may.
2-qism*

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoirazimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehnonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

TIJORAT BANKLARIDA MOLIVAVIY HISOBOTLAR TAHLILINI RIVOJLANTIRISHNING DOLZARB MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'NALISHLARI	12
Xudoyberdiyev Ulug'bek Axmad o'g'li	
O'ZBEKISTON KOMPANIYALARIDA DIVIDEND SIYOSATI JOZIBADORLIGINI OSHIRISH	16
Shermuxeimedov Akmal Komiljonovich	
РАЗВИТИЕ МЕХАНИЗМОВ ФИНАНСИРОВАНИЯ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ФИНТЕХА И ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА	21
Салимова Зиёда Рустамжон қизи	
ELEKTR TARMOQLARI KORXONALARIDA YO'QOTISHLAR HISOBI UCHUN ISHCHI HISOBVARAQLARI TIZIMINI ISHLAB CHIQUISH	27
Xojimurodov Zuxriddin Shukurullo o'g'li	
RAQAMLI MUHITDA BANK XIZMATLARINI MASOFADAN KO'RSATISHNI TAKOMILLASHTIRISH	32
Azlarova Aziza Axrorovna	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA SOLIQ ORGANLARI FAOLIYATINI SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	36
Soyibova Matluba Ahmedboyevna	
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI FAOLIYATINI STRATEGIK BOSHQARISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	41
M.O. Yo'ldoshova	
NARXLARNI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY KONSEPSIYASI SIFATIDA DINAMIK NARX SHAKLLANTIRISH	45
Anvar Deberdiyev	
SOLIQ MA'MURCHILIGINI RAQAMLASHTIRISH VA RIVOJLANTIRISH ORQALI YASHIRIN IQTISODIYOT KO'LAMINI QISQARTIRISH YO'LLARI	49
Mamatkulov Salimjon Raxmonkulovich	
STARTAP EKOTIZIMLARINI RAG'BATLANTIRISHNING SOLIQ MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH: GLOBAL MUAMMOLAR VA HUDUDIIY IMKONIYATLAR	55
Ishimova Mohinur Absalomovna	
UMUMIY OVQATLANISH TIZIMIDA B2B MARKETINGINI JORIY ETISH. (XORAZM VILOYATI MISOLIDA)	61
Zakirova Gulnoza Quدراتovna, Aliyeva Gulnora Ildarovna	
TIBBIYOT TASHKILOTLARIDA NOMOLIVAVIY AKTIVLAR HISOBI AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	67
Iskanov Xoljigit Nurkosimovich	
RAQAMLI TA'LIM TEXNOLOGIYALARINI RIVOJLANTIRISH MARKAZIDA ICHKI AUDIT TIZIMINI TASHIL ETISH AMALIYOTI	73
Suyunov Yorqin Bekmurodovich, Nazarov Ubaydulla Abdumannapovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA MONOPOLIYAGA QARSHI SIYOSATNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	79
Yuldashev Akmal Kiyomovich	
TOG'-KON KORXONALARIDA TEXNOLOGIK TIZIM HOLATINI BAHOLASH VA IQTISODIIY SAMARADORLIK ZAXIRALARINI ANIQLASH	83
Abirova Nargizabonu	
YASHIL IQTISODIYOT TAMOIYILLARI VA ULARNING MILLIIY RIVOJLANISHI	88
Turayev Abduvohid Kuldashovich	

IQTISODIYOTNING INNOVATSION TARAQQIYOTI SHAROITIDA MEHNAT RESURSLARIDAN SAMARALI FOYDALANISHDAGI XORIJ MAMLAKATLAR TAJRIBASI.....	93
Artiqova O'g'iljon Zafar qizi	
O'ZBEKISTON MILLIY TELERADIOKOMPANIYASI IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA SEMIR MODELIDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI	101
Rustamov Zafar	
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA ISHLAB CHIQARISH TANNARXINI PASAYTIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI	107
Met yakubov Azamat Djumanazarovich	
BUXORO ARK ANSAMBLI TURISTIK SIG'IM IMKONIYATLARINI BAHOLASH	111
Sulaymonova Malika Maxmudovna, Qilichov Muhriddin Husniddin o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ ПЛАНИРОВАНИЯ, КОНТРОЛЯ И АНАЛИЗА ДЕНЕЖНЫХ ПОТОКОВ НА МАЛЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ	116
Муродов Шавкатжон Фарходович, Зайналов Ж. Р.	
XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI ISHTIROKIDAGI INVESTITSION LOYIHALARNI AMALGA OSHIRISHDA MAVJUD MUAMMOLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI	121
Ochildiyeva Naima Mengziya qizi, Ollokulova Feruza Mansurovna	
TIJORAT BANKLARINING KREDITLASH AMALIYOTIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	127
Melibayev Sodir Adilovich	
TIJORAT BANKLARI RENTABELLIGINI TA'MINLASHDA AKTIVLAR VA REGULYATIV KAPITALNING O'RNINI	135
Sheraliev Abbos Xolmuminovich	
DIGITAL TRANSFORMATION OF DECISION-MAKING IN THE NATIONAL ELECTRICITY GRID OF UZBEKISTAN	140
Abdumalik A. Djumanov, Mukhlisa M. Gafurova, Tursunmurod R. Sobirov	
VIRTUAL IQTISODIYOTNING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH MEXANIZMLARI	147
Yuldashev Adhamjon Axadjonovich	
O'ZBEKISTON QIMMATLI QOG'OZLAR BOZORINING RIVOJLANISH HOLATI VA INSTITUTIONAL TUZILMASI.....	152
Shamsiddinov Ne'matjon Ashurali o'g'li	
ASOSIY VOSITALAR HISOB VA AUDITINI TAKOMILLASHTIRISH.....	157
To'ychiyeva Dilnoza Farxod qizi	
ELEKTRON TIJORAT BOZORIDA RISKLARNI BAHOLASH MASALALARI	162
Aripov Ulug'bek Bahodirovich	
UY-JOY BOZORINI IPOTEKA KREDITLASH AMALIYOTI ORQALI INTEGRATSIYA QILISH: O'ZBEKISTON SHAROITIDA RIVOJLANISH YO'NALISHLARI	166
A'zamxo'jayeva Nihola Sulaymon qizi	
HUDUDIIY INVESTITSIYA TARKIBINING IQTISODIY SAMARADORLIKKA DINAMIK TA'SIRINI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH (SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA)	171
Mirzakulova Risolat Musurmankulovna	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI FAOLIYATINI KREDITLASH TARTIBINI TAKOMILLASHTIRISH	175
Bo'taev O'tkir Eshboevich	
KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI MOLIYALASHTIRISHNING INNOVATSION USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	181
Umarova Malika Nematjanovna	
РАЗВИТИЕ ИНСТРУМЕНТОВ ЗЕЛЕННОГО ФИНАНСИРОВАНИЯ КАК ФАКТОР СТАНОВЛЕНИЯ ЦИРКУЛЯРНОЙ ЭКОНОМИКИ В УЗБЕКИСТАНА.....	187
Рахмонов Джамшид Одил угли	

ПРОБЛЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКИМИ РЕСУРСАМИ В ОРГАНИЗАЦИЯХ КУЛЬТУРЫ УЗБЕКИСТАНА.....	194
Абдусаламова Фарогат Сунатиллаевна	
BANK XIZMATLARI KO'RSATISH MEZONLARINI ANIQLASH VA ULARNI BAHOLASH.....	200
Avazbek Jo'rayev	
BARQAROR TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA EKOLOGIK OMILLARNING IQTISODIY AHAMIYATI	207
Kuymuratova Matlubaxon Abdimanabovna	
ASALARICHILIK XO'JALIKLARIDA ISHLAB CHIQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	211
Berdimuratov Kuanishbay Genjebaevich	
ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ ПРОЕКТОВ И ПРОГРАММ.....	215
Абдулаттоев Абдухакимжон Абдулхамид угли	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING "YASHIL" IQTISODIYOTGA O'TISH STRATEGIYASI.....	228
Mohichexra Melikovna Mo'minova	
INKLYUZIV TURIZMNI RIVOJLANTIRISH XUSUSIYATLARI: XALQARO TAJRIBA TAHLILI	233
Dilbar Xasanovna Aslanova, Usmanova Zumrad Islamovna	
TA'LIM TIZIMIDA MARKETING YONDASHUVI VA TAMOYILLARINI QO'LLASHNING NAZARIY ASOSLARI	239
Musayeva Shoirazimovna, Raxmonova Aziza Tolibovna	
MEHMONXONALAR VA OILAVIY MEHMON UYLARI RIVOJLANISHINING NAZARIY ASOSLARI	245
Boynazarov Ulug'bek Egamberdiyevich	
HUDUDLARNING TURISTIK SALOHİYATIDAN FOYDALANISH ORQALI ICHKI TURIZMNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI.....	250
Daminov Mirvoxid Isroilovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA YASHIL IQTISODIYOT RIVOJLANISHINING BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: MAKROIQTISODIY VA TARMOQ KO'RSATKICHLARI ASOSIDA TAHLIL	255
Iminoxunov Abdukoxor Abdivaitovich	
OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARINING INNOVATION SAMARADORLIKKA TA'SIRI	264
Abdunabiyev Sirojiddin G'anijon o'g'li	
ИССЛЕДОВАНИЕ АКТИВНОСТИ И СТАБИЛЬНОСТИ КАТАЛИЗАТОРОВ В ПРОЦЕССЕ ГИДРООЧИСТКИ НЕФТЕПРОДУКТОВ И ИХ РОЛЬ В ОХРАНЕ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ.....	271
Тураев Баходир Тиркашевич, Махманов Дониёр Махманович	
SURXONDARYO VILOYATI HUDUDIY TURIZM BOZORINING MARKETING TAMOYILLARI ASOSIDAGI KOMPLEKS TAHLILI	276
Namozov Shahzod Maxmud o'g'li	
INNOVATIVE TRANSFORMATION PROCESSES AND ADVANCED INTERNATIONAL EXPERIENCE IN THE FIELD OF AGRICULTURAL SERVICES.....	282
Djurayeva Dilnoza Davronovna, Boltayeva Shakhnoza Bebudovna	
COMPARISON OF HOSPITAL-BASED AND HOME-BASED REHABILITATION AFTER CERVICAL SPINE SURGERY IN UZBEKISTAN	290
Shokhrux Ziyavaddinov	
O'ZBEKISTON AKSIYADORLIK JAMIYATLARI MOLIVAVIY KOEFFITSIYENTLARI TAHLILI	299
Norqulov Mirsaid To'liqin o'g'li	
TIJORAT BANKLARIDA RAQOBAT MUHITINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI TAHLILI	306
Turdiyev Izatulla Ollaqulovich	
XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA IJARA HISOBİ TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	312
Xoliqulova Yulduz Panji qizi	

ELEKTR TARMOQLARI KORXONALARNING MOLIYAVIY BARQARORLIGIGA RAQAMLASHTIRISH VA INNOVATSIYALARNING O'RNI: XORIJ TAJRIBASI	317
Mavlonov Ozod Ulug'bekovich	
QISHLOQ XO'JALIGINI RIVOJLANTIRISHNI DAVLAT TOMONIDAN TARTIBGA SOLISHNING XORIJIY DAVLATLAR ILG'OR TAJRIBALARI VA ULARNI MAMLAKATIMIZDA QO'LLASH IMKONIYATLARI	322
Rajapov Xayrulla Bekdurdiyevich, Sharipova Lobar Umrbek qizi	
BANK TIZIMINI RAQAMLASHTIRISH ASOSIDA BOSHQARISHNING ILG'OR XORIJIY TAJRIBALARI.....	330
Boltayev Zokirjon Otanazarovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT TRANSFORMATSIYASI SHAROITIDA TIJORAT BANKLARI TO'LOV QOBILIYATINI TA'MINLASHNING INNOVATION MEKANIZMLARI.....	334
Adilova Zohida Ikromjonovna	
MOLIYAVIY AKTIVLAR TARKIBIDAGI DEBITORLIK QARZDORLIKLARINI MHXS TALABLARI ASOSIDA BAHOLASHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI	339
Umurzakov Dilshodbek Xakimovich	
ЦИФРОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК ИНСТРУМЕНТ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ МЕНЕДЖМЕНТА В УСЛОВИЯХ УДАЛЁННОЙ РАБОТЫ	345
Хамидов Далер Дилшодович	
ISMOIL SOMONIY MAQBARASINING TURISTIK SIG'IMINI BAHOLASH: BUXORO TARIXIY MARKAZI MISOLIDA.....	351
Choriyeva Dilovar Tohir qizi, Qilichov Muhridin Husniddin o'g'li	
CONSUMER TRUST IN UZBEKISTAN'S E-COMMERCE	356
Erkin Shavqiyev Professor, Ulugmurodov Farkhod	
IMPROVING THE FINANCING SYSTEM OF EXPORT ACTIVITIES OF SMALL BUSINESS ENTITIES.....	362
Karamatdinova Aysawle Parakhmatovna	
XORIJIY OLIY TA'LIM MUASSASALARINING RAQAMLI MARKETING VOSITALARI TAHLILI: O'ZBEKISTON SHAROITIDA QO'LLASH IMKONIYATLARI	369
Sharopova Nafosat, Xolmamatov Diyorbek	
SURXONDARYO VILOYATIDA MEHNAT BOZORI RIVOJLANISHIGA TA'SIR ETUVCHI IJTIMOIY-IQTISODIY OMILLARNI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH	374
Islomov Bobur Bahodir o'g'li	
XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA ASOSIY VOSITALARGA AMORTIZATSIYA HISOBLASH USULLARI VA AUDITORLIK HISOBOTINI TAKOMILLASHTIRISH.....	380
Xasanov Shoxrux Raximjonovich	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTINI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA REAL SEKTOR KORXONALARINING ROLI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI.....	385
Sobitova Ra'no Solidjonovna, Babaxadjayev Firdavs Bahodir o'g'li	
PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF THE NEW UZBEK CONSULTING SERVICES MARKET AND METHODS FOR ASSESSING THE POTENTIAL FOR ATTRACTING INVESTMENTS	388
Usmonova Dilfuza Ilkhomovna	
RESPUBLIKAMIZDA UMUMIY OVQATLANISH SOHASI XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA ULARDAN FOYDALANISH.....	394
Kalanova Moxigul Baxritdinova	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA DAVRIDA KORXONA BOSHQARUVINING TASHKILIY-IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	399
Azlarova Munira Muhammad-Amin qizi, Yoqubov Madaminbek Abdurahim o'g'li	
BALIQCHILIK SOHASIDA TADBIRKORLIK MAJMUALARINI DAVLAT TOMONIDAN TARTIBGA SOLISHNING ROSSIYA TAJRIBASI VA UNI O'ZBEKISTONDA QO'LLASH IMKONIYATLARI	406
Rajapov Xayrulla Bekdurdiyevich	

RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA CHIQINDILARNI BOSHQARISH TIZIMINING ZAMONAVIY MODELLARI	416
Xasanov Komil Mutalibjanovich	
TOSHKENT VILOYATI QISHLOQ HUDUDLARIDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOIIY-IQTISODIY OMILLARI: EMPIRIK TAHLIL	421
Saidakbarova Ziyoda Doniyor qizi	
METHODOLOGICAL FOUNDATIONS FOR FINANCIAL SUPPORT FOR THE DEVELOPMENT OF ADDITIONAL ACTIVITIES IN FARM ENTERPRISES	426
Kalimbetov Khaliknazar Kurbanbaevich	
KIMYO SANOATI KORXONALARIDA IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH YO'NALISHLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	432
Suyarov Shaxzod Salim o'g'li	
XALQARO MOLIYA TASHKILOTLARIDAN O'ZBEKISTONGA JALB ETILGAN IMTIYOZLI MABLAG'LARNING SAMARADORLIGI	438
Turdiyeva Zarnigor Asqar qizi	
NAVOIY VILOYATIDA TURIZM XIZMATLARINI DIVERSIFIKATSIYA QILISH.....	442
Turayev Abduvoxid Kuldashevich	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKNI BOSHQARISHNING XORIJIY AMALIYOTI.....	448
Turg'unov Nodirbek Muminjanovich	
KORXONALARDA STRATEGIK REJANI ISHLAB CHIQISH DARAJALARI VA BOSQICHLARI	452
Zaripova Sayohat Zafarovna	
IQLIM O'ZGARISHINING AGRAR IQTISODIYOTGA TA'SIRI: NAZARIY YONDASHUVLAR VA XALQARO TAJRIBA.....	457
Ozodxon Mahmudovna Qo'ziboyeva, Anvarbekov Fayzullo Rustamjon o'g'li, Rahmonova Xosiyatxon Fayzullo qizi	
WAYS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF BANKING SERVICES THROUGH THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND BIG DATA TECHNOLOGIES.....	462
Mamatova Sevara Ilhom kizi	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA RISK MENEJMENT TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	470
Toshpulatov Davron Akromovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA YASHIL LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISH: HOLAT, MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR.....	477
Qorriyeva Shahnoza Safarbayevna	
YASHIRIN IQTISODIYOTNING RASMIY IQTISODIYOTGA TA'SIRINI BAHOLASH MUAMMOLARI	482
Bobojonov Azimjon Akmal o'g'li	
NAVOIY VILOYATI QIZILQUM CHO'LLARIDA XALQARO TURIZMNI TASHKIL QILISH VA RIVOJLANTIRISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI.....	486
Turayev Abduvoxid Kuldashevich	
BARQAROR SHAHAR RIVOJLANISHINING ASOSIY OMILLARI VA ULARNING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: TANLANGAN DAVLATLAR VA O'ZBEKISTON MISOLIDA	493
Dadabayeva Nigora Muxamatxanovna, Jahongirova Muazzamxon Jahongir qizi	
AUDIT TEKSHIRUVLARIDA AUDIT DALILLARINI YIG'ISH AMALIYOTINI ZAMONAVIY IT TEKNOLOGIYALARDAN VA "MACHINE LEARNING" DAN FOYDALANGAN HOLDA TAKOMILLASHTIRISH ("IPAK YO'LI" AITB MISOLIDA).....	499
Eshqurbonov Bahrom Norsoat o'g'li	
O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM BITIRUVCHILARINING MEHNAT BOZORIGA INTEGRATSIYASI: RAQAMLI KO'NIKMALAR OMILINING ROLI.....	506
Eshbo'riev Umarbek Rashidovich	
KOMPANIYALAR MOLIYASINING BARQARORLIGINI TA'MINLASH YO'LLARI.....	518
Rasulov Jasurbek Abdurasulovich	

ZAMONAVIY BAHOLASH FAOLIYATIDA PYTHON DASTURLASH TILINI QO'LLASHNING USLUBIY ASOSLARI VA ISTIQBOLLARI.....	522
Shaminov Abbosjon Faxriddin o'g'li	
MINTAQADA SANOAT TARMOQLARIGA INVESTITSİYALARNI JALB ETISHNING TASHKILIY-IQTISODIY YO'NALISHLARI.....	527
Maxmudov Jasurbek Ergashevich	
HUDUDIY ASALARICHILIKNI RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION YONDASHUVLAR VA ULARNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEKANIZMLARI	532
Sulaymonov Sherzod Nasivaliyevich	
BARQAROR TURIZM VA UNING IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI	536
Sultonova Abduraimova Kamola Abdumannob qizi	
РАЗВИТИЕ КОРПОРАТИВНЫХ ФИНАНСОВ С УЧЕТОМ ESG-ПРИНЦИПОВ	542
Алиева Сусанна Сейрановна	
ЭМОЦИОНАЛЬНЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ РУКОВОДИТЕЛЯ КАК ФАКТОР ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	548
Алибекова Паризода Раджаб кизи, Алимова Машхура Тоирхоновна	
KREDIT RESURLARINING HUDUDIY IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA MOLIVAVIY SAVODXONLIKNING INSTITUTIONAL ROLI	554
G'aniyev Sanjar Poziljon o'g'li	
SANOAT KORXONALARIDA ISHLAB CHIQARISH INVESTITSİYALARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH	561
Qorabayev Shuxratjon Axmadjonovich	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASH ORQALI INKLYUZIV INVESTITSION MUHITNI RIVOJLANTIRISH	568
Irisqulova Munisa Akmal qizi	
AGROKLASTERLARNING TASHKILIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	573
Doliyev Samandar Toirovich	
MINTAQADA IQTISODIYOT TARMOQLARINI DIVERSIFIKATSIYALASH USULLARI.....	579
Sapayev Azamat Rustamovich	
MAKROIQTISODIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHDA TASHQI SAVDO SIYOSATINING O'RNI	583
Rustamova Nodira	
GAVKUSHON ANSAMBLI MISOLIDA BUXORO TARIXIY MARKAZIDAGI MEROS OBYEKTLARINING TURISTIK SIG'IM SALOHİYATI.....	587
Xolmurodova Moxichehra Dilmurodovna, Qilichov Muhriddin Husniddin o'g'li	
ОПРЕДЕЛЕНИЕ МНОЖЕСТВЕННОГО КОРРЕЛЯЦИОННО-РЕГРЕССИОННОГО АНАЛИЗА С ПОМОЩЬЮ ПРИКЛАДНЫХ ПРОГРАММ	594
Ганиева Зулфия Самиевна	
XIZMATLAR SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOİY AHAMIYATI	600
G'aniyev M., Vannobova Gulhayo Tolibjon qizi	
BUXORO TARIXIY MARKAZIDAGI ABDULAZIZXON VA ULUG'BEK MADRASALARINING TURISTIK SIG'IM IMKONIYATLARINI BAHOLASH	604
Ro'ziqulova Feruza Qurbon qizi, Qilichov Muhriddin Husniddin o'g'li	
KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK FAOLIYATINI MOLIVAVIY RAG'BATLANTIRISH HAMDA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING IQTISODIY-STATISTIK TAHLILI	612
Iskandarov Saidazamxon Salohiddin o'g'li	
O'ZBEKISTONDA NOSTANDART BANDLIK ASOSIDA KICHIK BIZNES RIVOJINI BAHOLASHNING ILMIY-USLUBIY ASOSLARI.....	621
Fayzullayev Nurulla Baxromovich	
O'ZBEKISTONNING QAYTA TIKLANADIGAN ENERGIYA MANBALARIGA O'TISHI: MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR.....	627
Ro'ziyeva Dilobar Isomjonovna, Jo'ramurodova Feruza Mardon qizi	

XARAJATLARNI BOSHQARISHNING NAZARIY YONDASHUVLARI VA USULLARI	633
Toshimov Azizbek Hakimovich	
ГЛОБАЛЬНАЯ КОНКУРЕНЦИЯ МОДЕЛЕЙ РЕГУЛИРОВАНИЯ ИИ И ЕЁ ВЛИЯНИЕ НА ПРОМЫШЛЕННУЮ ПОЛИТИКУ РАЗВИВАЮЩИХСЯ СТРАН	636
Рахматов Феруз Касымович, Садикова Дилафруз Ражабовна, Рахматов Фирдавс Феруз угли	
NODIR DEVONBEGI XONAQOHIDA TURISTIK SIG'IMNI BAHOLASH: FIZIK VA HAQIQIY SIG'IM TAHLILI	647
Odilova Muattar Akram qizi, Qilichov Muhridin Husniddin o'g'li	
"O'ZBEKISTON – 2030" STRATEGIYASIDA IJTIMOY HIMOYA TIZIMINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	654
Zoya Xalekeyeva, Jamgirbaeva Nilufar Dauilbay qizi	
O'ZBEKISTON SUVEREN XALQARO OBLIGATSIYALARINING NISBATAN PAST FOIZ STAVKADA JOYLASHTIRILISHI: INVESTORLAR ISHONCHI VA MAKROIQTISODIY BARQARORLIK IFODASI	662
Toyirov Yunus Alamovich, Nazarov Qilich Xolmuradovich	
РОЛЬ КРИТИЧЕСКОГО ЧТЕНИЯ В ФОРМИРОВАНИИ МАРКЕТИНГОВОГО МЫШЛЕНИЯ СТУДЕНТОВ	668
Усманова Зумрад Исламовна	
ДИЛЕММА ПЛАТОНА И ПОППЕРА: ИНТУИЦИЯ КАК АБСОЛЮТНАЯ РАЦИОНАЛЬНОСТЬ	673
Мулладжанова Хосият Яздонова	
IQTISODIY TARAQQIYOTGA ERISHISHDA ERKIN IQTISODIY HUDUDLAR: KECHA, BUGUN VA ISTIQBOL	678
Boboqulov Sanjar Bahromqulovich	
MILLIY VALYUTA KURSI DINAMIKASINING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI	684
Kurbanov Feruz Pirnazarovich, Xudaybergenov Yusufboy Murodovich	
QURILISHDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK	690
B.K.Abdusamatov, F.Ablakulov	
NNTLARNING IJTIMOY AHAMIYATGA MOLIK LOYIHALARINI DAVLAT GRANTI SHAKLIDA MOLIYALASHTIRISHDA SAMARADORLIKNI OSHIRISHNING RAQAMLI MEXANIZMLARI	695
Xasanov Jahongir Botir o'g'li	
TIJORAT BANKLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA BAZEL III STANDARTLARINING O'RNI VA AHAMIYATI	701
Absamatov Anvar Ergashevich	
B-READY XALQARO MEZONI: KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH ORQALI KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH ISTIQBOLLARI	706
Matniyozova Dilrabo Abdug'aprovna	
O'ZBEKISTONDA XIZMATLAR SOHASINI DIVERSIFIKATSIYA QILISH ISTIQBOLLARI	711
D.A. Togayeva	
ORGANIK QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARINI CERTIFIKATLASH TIZIMI: YEVROPA ITTIFOQI TAJIRIBASI VA O'ZBEKISTON EKSPORT SALOHİYATINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	715
Dexkanova Shodiyona Kaxramon qizi, Axmedov Eldor Toyirovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA MAKROIQTISODIY KO'RSATKICHLAR BARQARORLIGINI TA'MINLASH MEZONLARI	720
Kantureeva Asem Jambil qizi, Xudoyqulov Xurshid Xurramovich	

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA MAKROIQTISODIY KO'RSATKICHLAR BARQARORLIGINI TA'MINLASH MEZONLARI

Kantureeva Asem Jambil qizi

Aniq va ijtimoiy fanlar universiteti 2-bosqich magistranti

Ilmiy rahbar:

Xudoyqulov Xurshid Xurramovich

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Email: qantoreevaasem@gmail.com

ORCID: 0009-0006-6329-3316

Annotatsiya. O'zbekiston iqtisodiyotining barqaror va jadal rivojlanishini ta'minlashda raqamli transformatsiya muhim strategik ahamiyat kasb etmoqda. Mazkur tadqiqotda raqamli iqtisodiyot sharoitida makroiqtisodiy barqarorlikning asosiy ko'rsatkichlari hamda raqamli sektorning rivojlanish darajasi tahlil qilinadi. Xususan, AKT sohasining YalMdagi ulushi, elektron to'lovlar dinamikasi, raqamli xizmatlar eksporti va bandlikka ta'siri o'rganiladi. Shuningdek, elektron tijorat, raqamli bank-moliya tizimi, IT-xizmatlar eksporti va "Elektron hukumat" tizimlarining iqtisodiy samaradorligi baholanadi. Tadqiqotda sun'iy intellekt, robototexnika va bulutli texnologiyalarning mehnat unumdorligini oshirishdagi roli ham tahlil qilinadi. Shu bilan birga, kiberxavfsizlik risklari, infratuzilma va malakali kadrlar yetishmovchiligi kabi muammolar aniqlanib, ularni bartaraf etish bo'yicha ilmiy asoslangan taklif va tavsiyalar ishlab chiqiladi.

Kalit so'zlar: milliy iqtisodiyot, raqamli iqtisodiyot, makroiqtisodiy barqarorlik, raqamli transformatsiya, strukturaviy o'zgarishlar, iqtisodiy o'sish, AKT sektori, elektron to'lovlar.

Abstract. Digital transformation is gaining important strategic significance in ensuring the sustainable and rapid development of the economy of Uzbekistan. This study analyzes the main indicators of macroeconomic stability in the context of the digital economy, as well as the level of development of the digital sector. In particular, the share of the ICT sector in GDP, the dynamics of electronic payments, the export of digital services, and their impact on employment are examined. In addition, the economic efficiency of e-commerce, the digital banking and financial system, IT service exports, and e-government systems is assessed. The study also analyzes the role of artificial intelligence, robotics, and cloud technologies in increasing labor productivity. At the same time, issues such as cybersecurity risks, insufficient infrastructure, and shortages of qualified personnel are identified, and scientifically grounded proposals and recommendations for overcoming these problems are developed.

Key words: national economy, digital economy, macroeconomic stability, digital transformation, structural changes, economic growth, ICT sector, electronic payments.

Аннотация. В обеспечении устойчивого и динамичного развития экономики Узбекистана цифровая трансформация приобретает важное стратегическое значение. В данном исследовании анализируются основные показатели макроэкономической устойчивости в условиях цифровой экономики, а также уровень развития цифрового сектора. В частности, изучаются доля сектора ИКТ в ВВП, динамика электронных платежей, экспорт цифровых услуг и их влияние на занятость. Также оценивается экономическая эффективность электронной коммерции, цифровой банковско-финансовой системы, экспорта IT-услуг и систем «Электронного правительства». В исследовании анализируется роль искусственного интеллекта, робототехники и облачных технологий в повышении производительности труда. Наряду с этим выявляются такие проблемы, как риски кибербезопасности, недостаточное развитие инфраструктуры и нехватка квалифицированных кадров, а также разрабатываются научно обоснованные предложения и рекомендации по их устранению.

Ключевые слова: национальная экономика, цифровая экономика, макроэкономическая устойчивость, цифровая трансформация, структурные изменения, экономический рост, сектор ИКТ, электронные платежи.

KIRISH

Milliy iqtisodiyotning barqaror va yuqori sur'atlarda rivojlanishini ta'minlashda raqamli transformatsiya jarayonlari bugungi kunda hal qiluvchi o'rin egallaydi. Raqamli iqtisodiyot ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatishning asosiy drayveri sifatida nafaqat yalpi ichki mahsulot hajmini oshiradi, balki iqtisodiyotning barcha tarmoqlarida samaradorlikni yuksaltirish, yangi yuqori texnologiyali ish o'rinlari yaratish, eksport tarkibini diversifikatsiya qilish hamda mamlakatning global iqtisodiy tizimdagi raqobatbardoshligini mustahkamlashga xizmat qiladi. Shu sababli, raqamli transformatsiya sharoitida makroiqtisodiy barqarorlikning yangi mezonlarini o'rganish va raqamli sektorning rivojlanish darajasini baholash dolzarb ilmiy va amaliy ahamiyat kasb etadi.

So'nggi yillarda amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlar natijasida mamlakat iqtisodiyotida muhim tarkibiy va institutsional o'zgarishlar yuz bermoqda. Xususan, moliya-bank tizimini raqamlashtirish, davlat xizmatlarini elektron shaklga o'tkazish, yuqori qo'shilgan qiymatga ega raqamli mahsulotlar ishlab chiqarishni rag'batlantirish va "yashirin iqtisodiyot" ulushini qisqartirish jarayonlari jadallashdi. Shu bilan birga, global raqamli integratsiya va sun'iy intellekt texnologiyalarining kirib kelishi makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlash mexanizmlarini yangi bosqichga ko'tarishni talab qilmoqda. Bunday sharoitda raqamli iqtisodiyotning mavjud holatini chuqur tahlil qilish, uning iqtisodiy o'sishga ta'sirini aniqlash va istiqboldagi strategik rivojlanish yo'nalishlarini belgilash zarur hisoblanadi.

Mazkur tadqiqotning maqsadi raqamli iqtisodiyot sharoitida makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlashning tarkibiy asoslarini tahlil qilish hamda raqamli sektorning rivojlanish darajasini kompleks baholashdan iborat. Ushbu maqsadga erishish uchun raqamli infratuzilma ko'rsatkichlari, AKT sohasining yalpi ichki mahsulotdagi ulushi, elektron to'lovlar dinamikasi, raqamli xizmatlar eksporti hamda mehnat unumdorligining o'zgarish darajasi o'rganiladi. Shuningdek, raqamli transformatsiyaning fiskal barqarorlikka ta'siri, pul-kredit tizimidagi o'zgarishlar va iqtisodiy samaradorlik ko'rsatkichlari ham chuqur tahlil qilinadi.

Tadqiqotning obyekti sifatida raqamli transformatsiya jarayonidagi milliy iqtisodiyot tizimi, predmeti sifatida esa raqamli iqtisodiyot sharoitida makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlovchi omillar va ularning o'zaro bog'liqlik qonuniyatlari olinadi. Tadqiqot jarayonida statistik tahlil, taqqoslash, ekonometrik modellash (regressiya tenglamalari) va tizimli yondashuv usullaridan foydalaniladi. Ushbu usullar orqali raqamli iqtisodiyot rivojlanishining asosiy tendensiyalari, mavjud tizimli muammolar va ularni bartaraf etish imkoniyatlari ilmiy jihatdan aniqlanadi.

Tadqiqot natijalari raqamli iqtisodiyotni yanada rivojlantirish, iqtisodiy tizimning tashqi shoklarga chidamliligini oshirish, innovatsion faoliyatni kengaytirish va investitsion jozibadorlikni kuchaytirish bo'yicha ilmiy asoslangan taklif va tavsiyalar ishlab chiqishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, mazkur ish milliy iqtisodiyotning barqaror o'sishini ta'minlash, raqamli iqtisodiyot strategiyasini takomillashtirish va iqtisodiyotning tarkibiy jihatdan muvozanatli rivojlanishiga erishishda muhim nazariy va amaliy ahamiyatga ega.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Raqamli iqtisodiyot sharoitida makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlash va raqamli transformatsiyaning iqtisodiy o'sishdagi roli ko'plab xorijiy va mahalliy olimlar tomonidan keng o'rganilgan. Ushbu yo'nalishdagi ilmiy izlanishlar texnologik taraqqiyotning an'anaviy iqtisodiy modellarga ta'siri, raqamli infratuzilma va innovatsion rivojlanish omillarini tahlil qilishga qaratilgan.

Iqtisodiy rivojlanish va strukturaviy o'zgarishlar nazariyasiga katta hissa qo'shgan Simon Kuznets o'z tadqiqotlarida iqtisodiy o'sish jarayonida tarmoqlar o'rtasidagi nisbatlarning o'zgarishi muhimligini asoslab bergan bo'lsa, zamonaviy sharoitda ushbu "siljish" qishloq xo'jaligi va sanoatdan "bilimlar iqtisodiyoti" hamda raqamli xizmatlar sohasiga o'tish bilan xarakterlanadi (Kuznets, 1966).

Raqamli iqtisodiyotning makroiqtisodiy barqarorlikka ta'sirini fundamental darajada o'rgangan Nikolas Negroponte raqamli transformatsiyani "atomlardan bitlarga o'tish" deb ta'riflab, bu jarayon iqtisodiy tranzaksion xarajatlarni keskin kamaytirishini ko'rsatib bergan (Negroponte, 1995).

Sanoat va texnologiya o'rtasidagi bog'liqlikni o'rgangan Robert Solou o'zining iqtisodiy o'sish modelida texnologik progressni (fan-texnika taraqqiyotini) o'sishning asosiy ekzogen omili sifatida ko'rsatgan. Uning qarashlari raqamli texnologiyalar mehnat unumdorligini oshirish orqali makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlashini tushunishda muhim asos bo'lib xizmat qiladi (Solow, 1957).

Erik Brynjolfsson va Endryu Makafi o'zlarining "Ikkinchi mashina davri" (The Second Machine Age) asarida raqamli texnologiyalar, xususan, sun'iy intellekt va robototexnika iqtisodiyotning strukturaviy barqarorligiga hamda bandlik darajasiga ta'sirini tahlil qilib, raqamli ko'nikmalarning ahamiyatini ochib bergan (Brynjolfsson & McAfee, 2014).

Innovatsiyalar va iqtisodiy dinamika o'rtasidagi bog'liqlikni o'rgangan Joseph Schumpeterning "ijodiy vayronkorlik" nazariyasi bugungi kunda raqamli platformalar tomonidan an'anaviy bozorlarning transformatsiya

qilinishini izohlashda qo'llaniladi. Uning fikricha, yangi texnologiyalar eski iqtisodiy tuzilmalarni almashtirib, yuqori darajadagi barqarorlikni yuzaga keltirmoqda (Schumpeter, 1934).

Zamonaviy o'sish nazariyasi vakili Paul Romer bilim va axborotni iqtisodiy o'sishning asosiy endogen omili sifatida ko'rib, raqamli iqtisodiyotda intellektual mulk va ma'lumotlar almashinuvi barqaror o'sishning poydevori ekanligini isbotlab bergan (Romer, 1990).

Raqamli moliya va fiskal barqarorlik masalalarini tadqiq qilgan Don Tapscott raqamli iqtisodiyotda shaffoflikning ortishi va blokcheyn texnologiyalari "yashirin iqtisodiyot"ni jilovlashda muhim instrument bo'lishini asoslagan (Tapscott, 2014).

Mahalliy olimlardan akademik S. Gulyamov O'zbekiston sharoitida raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish, axborot tizimlarini boshqarish va innovatsion modellar yaratish masalalarini tizimli o'rgangan. Shuningdek, A. Vahobov va T. Shodiyev kabi olimlar makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda tarkibiy o'zgarishlar va investitsiya siyosatining o'rnini tadqiq qilgan bo'lsalar-da, raqamli transformatsiyaning zamonaviy bosqichidagi ta'siri hali to'liq yoritilmagan.

Yuqoridagi ilmiy qarashlar raqamli transformatsiyaning iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashdagi roli hal qiluvchi ekanligini ko'rsatadi. Ushbu tadqiqot aynan shu nazariy yondashuvlarga tayangan holda, milliy iqtisodiyotda raqamli transformatsiya sharoitida makroiqtisodiy barqarorlikni saqlashning mexanizmlari va mezonlarini tahlil qilishga qaratilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot jarayonida quyidagi ilmiy usullardan foydalanildi:

Birinchidan, statistik tahlil usuli yordamida raqamli iqtisodiyotning asosiy ko'rsatkichlari — AKT sohasining yalpi ichki mahsulotdagi ulushi, internet penetratsiyasi darajasi, raqamli xizmatlar eksporti va elektron to'lovlar dinamikasi o'rganildi. Ushbu ma'lumotlar asosida milliy iqtisodiyotdagi raqamli transformatsiyaning tarkibiy tuzilmasi va uning o'zgarish dinamikasi aniqlanib, makroiqtisodiy barqarorlik darajasi baholandi.

Ikkinchidan, taqqoslash (komparativ) tahlil usuli orqali raqamli iqtisodiyot rivojlanish ko'rsatkichlari turli davrlar (xususan, 2020–2024-yillar) va xalqaro tajriba (Jahon banki, OECD) kesimida solishtirildi. Bu usul raqamli transformatsiya jarayonidagi ijobiy tendensiyalarni aniqlash hamda O'zbekistonning mintaqaviy raqamli xab sifatidagi mavqeyini baholash imkonini berdi.

Uchinchidan, tizimli yondashuv asosida raqamli infratuzilma, moliya sektori va davlat boshqaruvi tizimlari o'zaro bog'liq yagona mexanizm sifatida ko'rib chiqildi. Bu orqali raqamlashtirishning iqtisodiyotdagi tranzaksion xarajatlarni qisqartirish, "yashirin iqtisodiyot" ulushini kamaytirish va fiskal barqarorlikni ta'minlashdagi samaradorligi kompleks tahlil qilindi.

To'rtinchidan, iqtisodiy-matematik va ekonometrik modelashtirish usullari (regressiya tenglamalari) qo'llanilib, raqamli omillarning makroiqtisodiy barqarorlik ko'rsatkichlariga ta'siri miqdoriy jihatdan o'rganildi. Xususan, AKT eksporti va raqamli bank xizmatlarining iqtisodiy o'sish sur'atlari bilan bog'liqligi baholanib, istiqboldagi prognoz xulosalar shakllantirildi.

Beshinchidan, induktiv va deduktiv tahlil usullari yordamida umumiy nazariy qarashlardan kelib chiqib raqamli barqarorlik modellari yaratildi hamda amaliy ma'lumotlar (masalan, IT Park va Markaziy bank statistikasi) asosida ilmiy umumlashtirishlar amalga oshirildi.

Tadqiqotning axborot bazasini O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi ma'lumotlari, Raqamli texnologiyalar vazirligi hisobotlari, Markaziy bank statistik byulletenlari, xalqaro tashkilotlar (Jahon banki, ITU, Xalqaro valyuta jamg'armasi) ma'lumotlari, ilmiy maqolalar, monografiyalar hamda "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi doirasidagi rasmiy hisobotlar tashkil etadi. Ushbu ma'lumotlar raqamli iqtisodiyotning real holatini aks ettirish va tahlil natijalarining ishonchiligidan ta'minlashga xizmat qildi.

Mazkur metodologiya asosida raqamli transformatsiya sharoitida makroiqtisodiy barqarorlikning strukturaviy holati kompleks baholanib, raqamli iqtisodiyotning rivojlanish darajasi aniqlanadi hamda uni yanada takomillashtirish bo'yicha ilmiy asoslangan taklif va tavsiyalar ishlab chiqildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Raqamli iqtisodiyot sharoitida makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlash an'anaviy iqtisodiy yondashuvlardan tubdan farq qiladi. Zamonaviy sharoitda barqarorlik nafaqat yalpi ichki mahsulotning (YaIM) o'sishi yoki inflyatsiyaning past darajasi, balki iqtisodiy tizimning texnologik transformatsiyalarga va tashqi shoklarga (zarbalarga) moslashuvchanligi bilan belgilanadi. Raqamli transformatsiya makroiqtisodiy barqarorlikka ta'sir etuvchi yangi omillar va mezonlarni yuzaga keltirmoqda.

Raqamli iqtisodiyotning poydevori hisoblangan infratuzilma makroiqtisodiy barqarorlikning birinchi darajali mezonidir. Bu yerda asosiy ko'rsatkichlar sifatida aholi va biznesning yuqori tezlikdagi internet bilan qamrab

olinishi (internet penetratsiyasi), ma'lumotlarni qayta ishlash markazlarining quvvati va AKT sohasining YalMdagi ulushi olinadi. AKT sektorining YalMdagi ulushi qanchalik yuqori bo'lsa, iqtisodiyotning texnologik tayanch nuqtasi shunchalik mustahkam bo'ladi va u an'anaviy xomashyo bozorlaridagi tebranishlarga kamroq moyil bo'ladi.

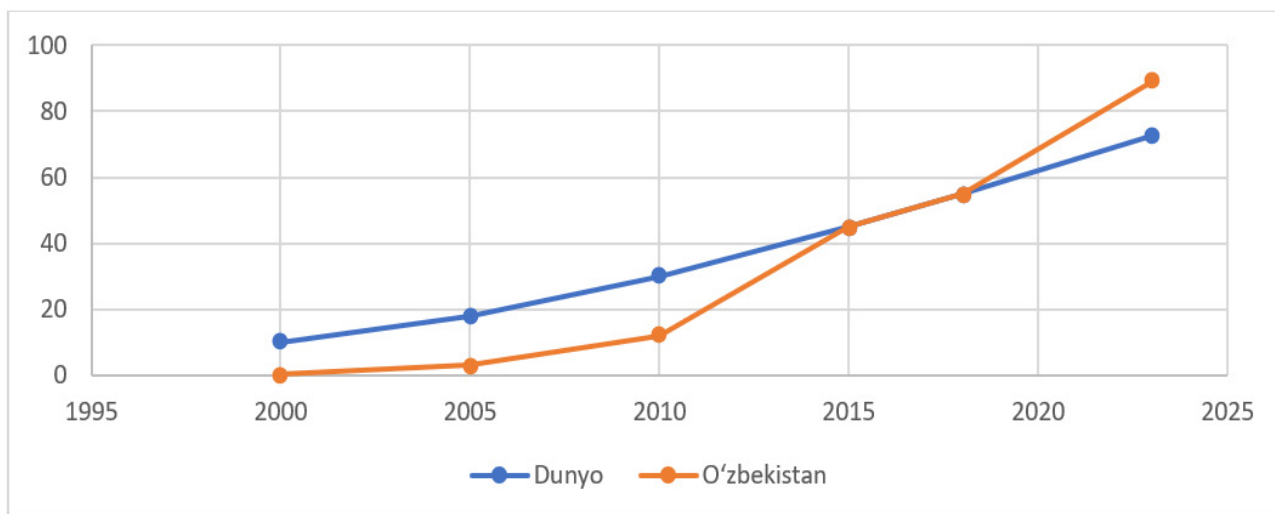
Raqamlashtirish sharoitida mehnat unumdorligining o'sishi makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlovchi drayver hisoblanadi. Raqamli texnologiyalar (sun'iy intellekt, robototexnika, bulutli hisoblashlar) ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish jarayonlarida inson omiliga bog'liqlikni kamaytiradi va xatolarni minimallashtiradi. Shu sababli, raqamli mehnat unumdorligi — ya'ni bir xodim tomonidan zamonaviy texnologiyalar yordamida yaratilgan qo'shimcha qiymat — barqarorlikning muhim mezon sifatida baholanadi. Shuningdek, davlat va biznes o'rtasidagi operatsiyalarning raqamli shaklga o'tishi hisobiga tranzaksiyon xarajatlarning qisqarishi ham iqtisodiy samaradorlikni oshiradi.

Raqamli iqtisodiyot pul-kredit tizimining barqarorligini yangi bosqichga olib chiqadi. Bu yerda asosiy mezonlar sifatida quyidagilarni ko'rsatish mumkin:

- Naqd pulsiz hisob-kitoblar ulushi: elektron to'lov tizimlarining rivojlanishi iqtisodiyotda pul aylanish tezligini oshiradi va inflyatsiyani prognoz qilishni osonlashtiradi.
- Soliq ma'muriyatchiligining raqamli samaradorligi: raqamli platformalar va onlayn nazorat tizimlari "yashirin iqtisodiyot" ulushini qisqartirish orqali davlat budjeti daromadlarining barqarorligini ta'minlaydi.
- Elektron tijorat hajmi: ichki va tashqi savdoning onlayn segmenti o'sishi iste'mol bozorida muvozanatni saqlashga xizmat qiladi.

Barqarorlikning ijtimoiy jihatida aholining raqamli savodxonlik darajasi va mehnat bozorining yangi sharoitlarga tayyorligi bilan o'lchanadi. AKT sohasida band bo'lganlar ulushining ortishi va sohadagi xizmatlar eksportining (masalan, IT-outsourcing) o'sishi mamlakatning tashqi valyuta zaxiralari barqarorligini oshiradi. Eksport tarkibida xomashyo ulushining kamayib, yuqori qo'shimcha qiymatga ega raqamli xizmatlar ulushining ortishi makroiqtisodiy barqarorlikning eng yuqori darajadagi mezonidir.

Statistika agentligining 2024-yilgi hisobotiga ko'ra, O'zbekistonda internetga ulanish darajasi 89% ni tashkil etmoqda. Bugungi kunda 200 dan ziyod davlat xizmatlari raqamli shaklga o'tkazilgan bo'lib, elektron to'lovlar dinamikasida barqaror o'sish kuzatilmoqda (1-rasm).

1-rasm. O'zbekistonda internetga ulanish darajasi¹

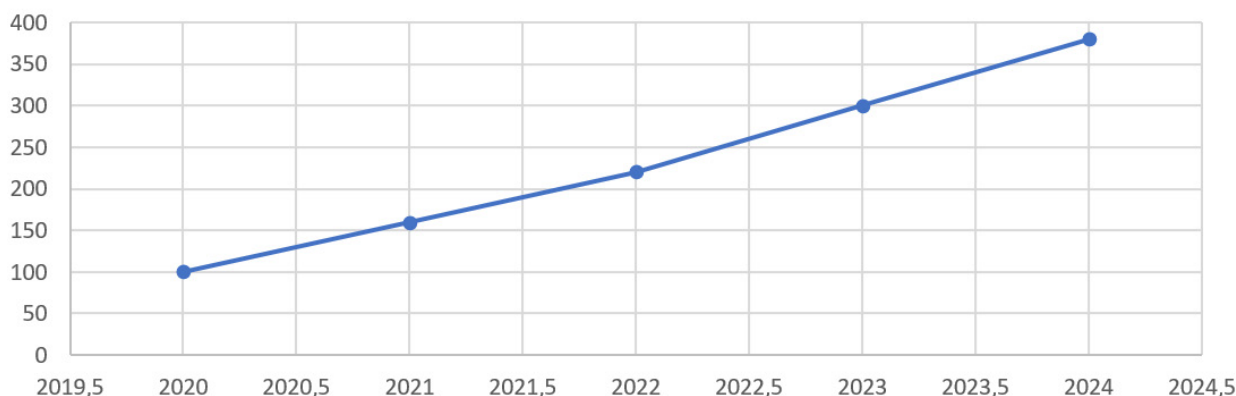
Internet qamrovining bunday shiddatli o'sishi mamlakatda raqamli iqtisodiyotning fundamental asosi shakllanganini anglatadi. Bu ko'rsatkich nafaqat aholining axborotga bo'lgan ehtiyojini qondirish, balki elektron tijorat, raqamli bank xizmatlari va "Elektron hukumat" tizimlarining ommalashishi uchun drayver bo'lib xizmat qilmoqda.

2020–2024-yillar davomida elektron to'lovlar miqdori 3,8 marta ko'paydi va bunda milliy to'lov tizimlarining mavqeyi sezilarli darajada mustahkamlandi (Jahon banki, 2025). Raqamlashtirilgan davlat xizmatlarining umumiy soni 200 tadan oshgan bo'lsa, ularning 70 foizi inson aralashuvisiz, ya'ni to'liq avtomatlashtirilgan rejimda ko'rsatilmoqda. Bu esa raqamli moliya infratuzilmasining kengayishi va aholining naqd pulsiz hisob-kitoblarga bo'lgan ishonchi ortganidan dalolat beradi (2-rasm).

¹ ITU (International Telecommunication Union) ma'lumotlari asosida muallif ishlanmasi

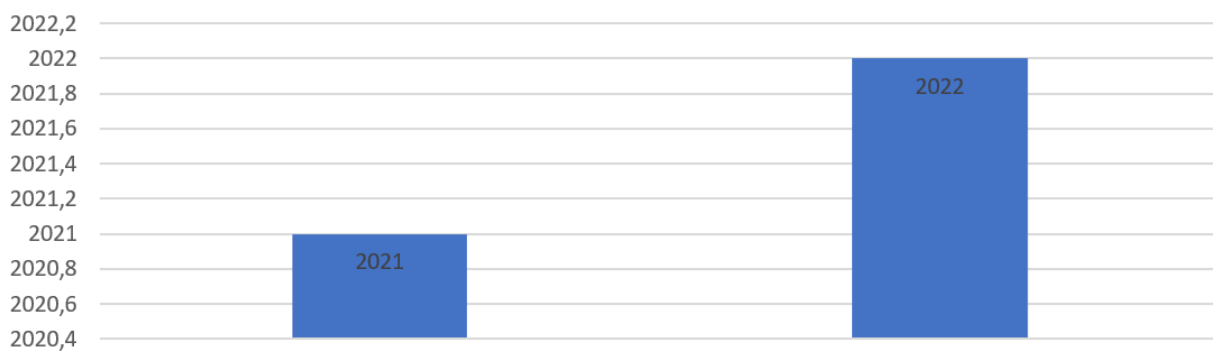

Elektron to'lovlar indeksi (2020-2024)

2-rasm. Elektron to'lovlar indeksi (2020-2024)²

So'nggi yillarda O'zbekistonning AKT sektori misli ko'rilmagan o'sish sur'atlarini namoyish etmoqda. Xususan, 2022–2023-yillar oralig'ida soha eksport salohiyati 2,4 barobardan ziyodga oshib, 344 mln dollarni tashkil etdi. Mazkur ijobiy tendensiya bevosita IT Park rezidentlarining faollashishi bilan bog'liq bo'lib, 2024-yilning III choragiga kelib, xalqaro miqyosda xizmat ko'rsatuvchi korxonalar soni 936 taga yetdi. Umumiy hisobda sohada 10,5 mingdan ortiq subyekt faoliyat yuritayotgani uning mamlakat YalMdagi ulushini 2,1 foizgacha ko'tarish imkonini berdi (3-rasm).

AKT xizmatlari eksporti

3-rasm. AKT xizmatlari eksporti³

O'zbekistonda raqamli transformatsiya jarayonlari izchil va tizimli ravishda rivojlanayotganini ko'rsatdi. Birinchidan, davlat xizmatlarining aksariyat qismi elektron shaklga o'tkazilayotgani kuzatildi. Raqamli xizmatlardan foydalanish darajasi yil sayin ortib bormoqda. Masalan, so'nggi yillarda "Yagona interaktiv davlat xizmatlari portali" foydalanuvchilari soni sezilarli darajada ko'payganligi aniqlandi. Tadqiqot davomida ushbu jarayon davlat boshqaruvida byurokratiyaning qisqarishi, shaffoflikning ortishi va vaqt tejallishiga olib kelgani qayd etildi.

Raqamli xizmatlarning ta'siri moliya sektorida ham yaqqol namoyon bo'ldi. Xususan, elektron to'lovlar ulushi o'tgan yillarga nisbatan sezilarli darajada oshgani, aholi o'rtasida mobil banking ilovalaridan foydalanish faollashgani kuzatildi. Markaziy bank ma'lumotlariga ko'ra, elektron tranzaksiyalar hajmi so'nggi yillarda jadal o'sgan. Bu naqd pul oqimini kamaytirishga, moliyaviy intizomni mustahkamlashga va to'lov tizimlarida shaffoflikni ta'minlashga xizmat qilmoqda.

Biznes sohasidagi raqamli texnologiyalar tadbirkorlar uchun yangi imkoniyatlar yaratdi. Izlanishlar shuni ko'rsatadiki, elektron savdo maydonchalaridan foydalanuvchi kichik biznes subyektlari soni muntazam

2 O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligining "Raqamli iqtisodiyot: tahliliy ma'lumotlar" (2024-y.) ma'lumotlari asosida muallif ishlanmasi.

3 Statistika malumotlari asosida muallif tomonidan tuzilgan

ravishda ortib bormoqda. Shuningdek, IT Park ma'lumotlariga ko'ra, mamlakatda faoliyat ko'rsatayotgan IT-kompaniyalar sonida o'sish tendensiyasi kuzatildi. Mazkur ko'rsatkichlar raqamli texnologiyalar biznesning raqobatbardoshligini oshirayotganini tasdiqlaydi.

Raqamli transformatsiya O'zbekiston iqtisodiyotining barqaror o'sishini ta'minlovchi strategik drayverga aylandi. IT-sektoridagi tarkibiy o'zgarishlar va davlat xizmatlarining raqamlashtirilishi iqtisodiy samaradorlikni oshirib, biznes muhitini tubdan yaxshiladi. Mavjud infratuzilmaviy va kadrlar bilan bog'liq muammolar bartaraf etilishi kelajakda mamlakatning mintaqaviy raqamli xab (digital hub) sifatidagi mavqeyini yanada mustahkamlaydi.

O'zbekiston iqtisodiyotida raqamli transformatsiya jarayonlari izchil va tizimli ravishda amalga oshirilayotganini ko'rsatdi. Raqamli texnologiyalar davlat xizmatlari sifatini oshirishga, byurokratik to'siqlarni qisqartirishga va fuqarolar uchun qulayliklar yaratishga xizmat qilmoqda. "Elektron hukumat" tizimlari aholining davlat bilan muloqotini soddalashtirib, xizmat ko'rsatish jarayonlarining shaffofligini ta'minlamoqda. Mazkur jarayon davlat boshqaruvida samaradorlikni oshirish va iqtisodiy islohotlarni muvaffaqiyatli amalga oshirishda muhim omil bo'lib xizmat qildi.

Moliya sektorida raqamli xizmatlarning kengayishi iqtisodiy barqarorlikka bevosita ta'sir ko'rsatmoqda. Elektron to'lovlar, masofaviy bank xizmatlari va raqamli hisob-kitob tizimlari iqtisodiy aylanishni tezlashtirib, tadbirkorlik subyektlari uchun yangi imkoniyatlar yaratdi. Shu bilan birga, raqamli moliyaviy infratuzilma "yashirin iqtisodiyot" ko'lamini qisqartirishga, soliq tushumlarini ko'paytirishga va moliyaviy intizomni mustahkamlashga yordam bermoqda. Bu raqamli iqtisodiyotning fiskal boshqaruvga strategik ta'sirini tasdiqlaydi.

Tadqiqotlar raqamli transformatsiyaning biznes sektori uchun ham katta ahamiyatga ega ekanligini ko'rsatdi. Elektron tijorat kanallari, onlayn marketing, masofaviy xizmatlar va elektron shartnomalar yangi biznes modellarini shakllantirmoqda. Raqamli platformalar kichik va o'rta biznes subyektlarining bozorga kirishi, mijozlar topishi va raqobatlashishini osonlashtirdi. Bu esa iqtisodiy faollikni, innovatsion muhitni va startap ekotizimini rivojlantirishga xizmat qilmoqda.

Umuman olganda, tadqiqot natijalari raqamli iqtisodiyot O'zbekistonda iqtisodiy o'sishni ta'minlash, davlat boshqaruvi samaradorligini oshirish va biznes raqobatbardoshligini kuchaytirishning asosiy omiliga aylanganini isbotladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mazkur tadqiqotda raqamli transformatsiya sharoitida makroiqtisodiy barqarorlikning strukturaviy holati va raqamli iqtisodiyot tarmoqlarining rivojlanish darajasi kompleks tarzda tahlil qilindi. O'rganishlar natijasida raqamli iqtisodiyot barqaror o'sishning zamonaviy drayveri sifatida nafaqat yalpi ichki mahsulot hajmini oshirish, balki iqtisodiy tizimning tashqi shoklarga chidamliligini oshirish, tranzaksion xarajatlarni qisqartirish va moliya tizimida shaffoflikni ta'minlashda hal qiluvchi rol o'ynashi aniqlandi.

Tahlillar shuni ko'rsatdiki, milliy iqtisodiyotda tarkibiy o'zgarishlar jarayoni jadallashib, an'anaviy iqtisodiy modeldan raqamli xizmatlar va yuqori texnologiyali ishlab chiqarish yo'nalishlariga o'tish tendensiyasi kuzatilmoqda. Ayniqsa, AKT xizmatlari eksporti, elektron to'lovlar tizimi va raqamli bank xizmatlarida o'sish sur'atlari misli ko'rilmagan darajada yuqori ekanligi qayd etildi.

Tadqiqot natijalari asosida raqamli iqtisodiyot orqali makroiqtisodiy barqarorlikni jadallashtirish uchun bir qator muhim yo'nalishlar belgilandi. Jumladan, raqamli infratuzilmani modernizatsiya qilish, yuqori qo'shimcha qiymatga ega IT-mahsulotlar eksportini rag'batlantirish, soliq ma'muriyatchiligini to'liq raqamlashtirish orqali yashirin aylanmalarni qisqartirish hamda aholining raqamli savodxonligini oshirish zarur. Shuningdek, davlat va biznes o'rtasidagi raqamli kooperatsiyani kuchaytirish, kiberxavfsizlik tizimini takomillashtirish ham strategik ahamiyat kasb etadi.

Umuman olganda, raqamli transformatsiyaning samarali amalga oshirilishi milliy iqtisodiyotning barqaror o'sishini ta'minlash, uning global miqyosdagi raqobatbardoshligini oshirish va O'zbekistonning mintaqaviy raqamli xab (digital hub) sifatidagi o'rnini mustahkamlashga xizmat qiladi. Tadqiqot natijalari raqamli iqtisodiyot strategiyasini takomillashtirish hamda uzoq muddatli makroiqtisodiy barqarorlik modellarini ishlab chiqishda muhim ilmiy-amaliy asos bo'lib xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi "2022 — 2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-son Farmoni // URL: <https://lex.uz/ru/docs/-5841063>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktabrdagi "Raqamli O'zbekiston — 2030" strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6079-son Farmoni // URL: <https://lex.uz/docs/5030957>
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2026-yil 16-fevraldagi "Mamlakat taraqqiyotining 2030-yilgacha mo'ljallangan ustuvor yo'nalishlari doirasida islohotlarni izchil davom ettirish va yangi bosqichga olib chiqishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-21-son Farmoni // URL: <https://www.lex.uz/uz/docs/-8050769>

4. O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi. O'zbekiston Respublikasining ijtimoiy-iqtisodiy holati (yillik va choraklik statistik hisobotlar). (stat.uz).
5. Simon Kuznets (1966). Modern Economic Growth: Rate, Structure and Spread. Yale University Press.
6. Robert Solow (1957). Technical Change and the Aggregate Production Function. Review of Economics and Statistics.
7. Joseph Schumpeter (1934). The Theory of Economic Development. Harvard University Press.
8. Paul Romer (1990). Endogenous Technological Change. Journal of Political Economy.
9. Nicholas Negroponte (1995). Being Digital. Alfred A. Knopf.
10. Don Tapscott (2014). The Digital Economy: Rethinking Promise and Peril in the Age of Networked Intelligence. McGraw-Hill Education.
11. Erik Brynjolfsson & Andrew McAfee (2014). The Second Machine Age: Work, Progress, and Prosperity in a Time of Brilliant Technologies. W. W. Norton & Company.
12. World Bank (2024). Digital Progress and Trends Report. Washington, DC: World Bank.
13. S. Gulyamov va boshqalar (2020). Raqamli iqtisodiyotda blokcheyn texnologiyalari. Toshkent.
14. A. Vahobov, A. Jo'rayev (2022). Makroiqtisodiy barqarorlik va iqtisodiy o'sish. Toshkent.
15. IT Park Uzbekistan (2024). Annual Export and Residency Reports. (it-park.uz).

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 5 (2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>